

Davajgitár, lyukas zászló, zsíros kenyér

Diákok játszották újra a forradalmat Vásárhelyen

A forradalmárok lapunk vásárhelyi szerkesztőségét is „elfoglalták”

Fotó: Tésik Attila

„Aki magyar, velünk tart!” – kiáltották a fiatalok tegnap délelőtt Vásárhelyen: négy középiskola diákjai játszották újra az 1956-os októberi fővárosi eseményeket. A zászlókkal, korhű ruhában, a korabeli jelszavakat skandálva, egymással vetélkedő csapatok felvonulása láttán sokan megdöbbenve álltak meg az utcán. A történelemidéző túra korhű ebéddel ért véget.

Talán az országos politikai helyzetnek tudható be, hogy nagy feltűnést keltett tegnap délelőtt a diákok menete Vásárhelyen. A fiatalok az ötvenes éveket idéző ruhákban, lyukas magyar zászlókkal, transzparenszekkel jelszavakat skandáltak. Az idősebbek közül sokan döbbenten álltak meg az utcán, amikor megpillantották a zászlóerdőt, majd meghallották a tömeg hangját. Csak akkor nyugodtak meg, amikor már érteni is lehetett, mit mondanak a fiatalok: „Aki magyar, velünk tart! Ruskik haza! Vesszen az önkény, éljen a törvény!” A homlokok végképp akkor derültek fel, amikor már olvashatóvá is váltak a transzparenszek, például: „Új vezetést akarunk, Nagy Imre a kormányunk!”

A rendhagyó rendezvényt a Honvéd-

ség és Társadalom Baráti Köre, a helyi önkormányzat, a város és a társszervezetek szervezték, azért, hogy a középiskolások jobban megismerjék az ötven évvel ezelőtti forradalmat. Az Eötvös szakközépiskola, a Kossuth, a Németh László Gimnázium és a Gregus szakközépiskola diákjai már kora reggel „elfoglalták” a Rádió 7 épületét, s beolvasták „forradalmi felhívásukat”, majd a Petőfi-szoborhoz vonulva '56-os verseket szavaltak. A párházat helyettesítő Emlékpontban megoldott versenyfeladatok után a Nagy Imre-emlékműhöz, majd onnan a Népkerthbe vonultak. Az Emlékponttól az emléktáblához vezető úton a kossuthosok csapata aratta a legnagyobb figyelmet, az ifjú forradalmárok ugyanis ideig a 47-es főúton masíroztak, a járművezetők legnagyobb elképédésére.

A Népkerthben a csapatok időre fűrészteltek Sztálin csizmáját, majd a Korvin köz, a Széna tér és a Tüzoltó utcai ellenállás emlékére barikádokat emeltek.

– Tavalyelőtt kezdtük meg az anyaggyűjtést, de nem akartunk olyan vetélkedőt rendezni, ami arról szól, hogy a gyerekek leülnek, s egy feladatlapot töltenek ki. Kiraktuk a főváros térképét a

helyi önkormányzat klub falára, s akkor döbbenünk rá, hogy minden korabeli forradalmi helyszínnel van vásárhelyi megfelelője – mondta Neparáczki Ferenc szervező. A helyi önkormányzat vezetője elmondta, Vásárhelyen szokatlan formájú kulturális vetélkedőt találtak ki, és el kellett fogadtatniuk a megemlékezés eme formáját, hiszen a hazai köztudatban a magasztos eszméktől távol áll a hasonló jellegű megmozdulás. Végül mosolygós őszi ünnepet varázsoltak a városba. A diákok azt mondták, ők jól szórakoztak.

– Nagyon tetszik a diákjainknak a vetélkedő, egészen végig úgy jöttünk, hogy a jelszavakat és a csaszuskákat skandálták. 1956 nagyon sokszor elsikkad a történelemórán, hiszen arról már a tanév vége felé, az érettségizéshez közel tanulnak. Felkészülés közben átnéztünk korabeli híradófelvételeket, de a hangulatot csak most, az utcán tudták átélni – osztotta meg velünk tapasztalatait Gregus Anna, az Eötvös szakközépiskola történelem-magyar szakos tanára.

A forradalmárok – abszolút békésen – lapunk szerkesztőségét is „elfoglalták”, majd déltájban elvonultak, hogy megégyék a zsíros kenyeret.

KOROM ANDRÁS

Röplap a kávékiöntőben, címer a sakktáblán

Különleges vállalkozásba fogott a szegedi Fekete Ház. Összegyűjtötte és kiállításba rendezte 1956 emlékeit. A zászló, gyűrű, jegyzőkönyv, röplap, fotó és sakk-készlet története is különleges. Kass János és Tóth Sándor a művész szemszögéből állított emléket a forradalomnak.

– Nekem az élő történelem már 1946-ban elkezdődött. Alig múltam tizenkilenc, Pécsen jártam kereskedelmi iskolába. A lelkes mozgolódásunkért le tartóztatott az államvédelem, és hat évre „biztonságba helyezték” – emlékezett némi iróniával a hangjában Nagy Kálmán. A róla szóló kihallgatási jegyzőkönyvet adta oda a Fekete Háznak. – '56-ban a malomszerelőnél dolgoztam, éppen a szegedi Vám téri Tisza-malmot alakítottuk át. Itt ragadtam a városban. Csendes szemlélőként együtt éreztem a forradalmárokkal, de nem értettem egyet velük. Hat éves tapasztalattal a hátam mögött tisztában láttam. Sejtettem, hogy nem lehet jó a vége ilyen túlerővel szemben, és sajnos igazam lett.

A forradalom leverésének napjáról egy gyűrt kávéfoltos röplap is tanúskodik. Kádár Jánost és az elnyomókat gúnyoló papirost a szegedi orvosstanhallgatók írták. A rendőrség nyomozott az ötletgazdák után. Egyikük, annak ellenére, hogy félt, meg akart menteni egy példányt a jövő számára. Leleményesen egy kávékiöntőbe rejtette a lapot. Remélte, hogy ott nem fogják keresni, mert akinél ilyet találtak, az ellen rendőrségi eljárást kezdték, és eltávolították az egyetemről. Gazdáját nem érte bántódás, a röplap pedig – birtokosa nevének elhallgatása mellett – a múzeumba került.

– Nem vettem részt az eseményekben. Amikor viszont a származásom miatt negyedszer sem vettek fel az egyetemre, sőt kilátásba helyezték, hogy a munka-

helyemmel is gond lesz, megragadtam az első lehetőséget és disszidáltam Kanadába – elevenítette fel Török „Dzseki” József. – '64-ben kerültem ki, és sokáig nem engedtek haza. Amikor csaknem húsz évvel később betoppantam a Zákány utcai házukba, édesanyám sem ismert rám. Álltam a küszöbön, köszöntem, ő megkérdezte, kit tetszik keresni. Én meg mondtam: azt az anyát, aki szült engem. Erre elpityeredett és átölelt. Egy kanadai évfordulós emléklapoktetet és Ujj László szegedi fotóit hoztam el a gyűjteménybe.

– Én gyerekefjélem éltam át '56-ot, tizenkét éves voltam. Apám Tótkomlóson szolgált tanítóként. Előző karácsonyra kaptam tőle a fadóbozós sakk-készletet – mesélte Ágoston István. Megtanított játszani, és amikor jött az '56-os kijárási tilalom, apám, hogy féken tartson, esténként leült velem sakkozni. Közben napgépem katonakoráról és az ország történelméről beszélt. Annyira beelkesedtem, hogy rárajoltam a sakktáblára egy Kossuth-címet. '63 óta élek Szegeden, a sakk kedvtelés maradt. A készletet elhoztam.

DOMBAI TÜNDE

EMLEKÉZÉS A FEKETE HÁZBAN

Ahol a forradalom lángja fellobbant címmel hármas összeállítás látható a szegediek emlékeiből a Fekete Házban január 28-ig. Két különlegességet már bemutattunk: a véres zászló, amelyet Pajkó Péter, a szegedi sortűzet túlélő egykori szövőgyári munkás őrzött meg, valamint egy szerelmi zálogot. A Kossuth-címeres gyűrűt Gergely Antalné ajándékozta a múzeumnak. A kiállításon Kass János forradalom ihlette grafikai láthatók. Tóth Sándor szobrászművész – ötven éve a budapesti képzőművészeti főiskola negyedéves szobrászövendőke, a főiskolai ifjúság egyik DISZ-vezetője – alkotásaival idézi fel a sorsfordító napokat.

Kihallgatási jegyzőkönyvét őrzi Nagy Kálmán (balról), a „disszidálásból” hazatért Török József az anyja se ismert rá

Fotó: Frank Yvette

SIMPLY CLEVER - EGYSZEREN NAGYSZERŐ

Értéken felül!

Škoda Fabia Classic
700 000 Ft beszámítás!

Škodaszüret: csak október 31-ig!
Most még megteheti! 700 000 Ft-ot adunk használt, régi vagy forgalomképtelen autójáért készpénzes és hitelre történő vásárlás esetén is!

Az Ön Škoda Márkakereskedője: **TÁRKÁNY Autó**
NÁLUNK MINDIG TÖBBET KAP
Szeged, Szőregi út 46-50., Tel.: 62/555-666, Fax: 62/555-666
Hódmezővásárhely, Szántó K. J. u. 178., Tel.: 62/533-333

www.tarkanyaauto.hu

EREKO
Kelet-Európai Hulladékfeldolgozó és Környezetvédelmi Zrt.

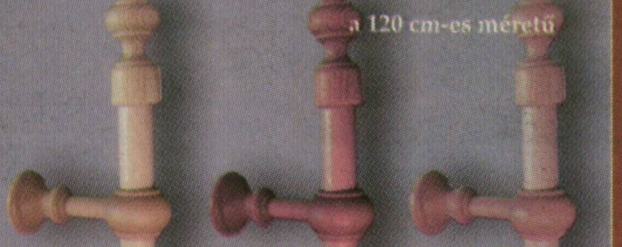
DÉLÉP Ipari Parkban (Dorozsmai út 35.) folyamatosan
VAS-, LEMEZ-, SZÍNESFÉM-, PAPIR- ÉS
AKKUMULÁTORHULLADÉK felvásárlása magas áron.
INGYENES RONCSAUTÓ-ÁTVÉTEL BONTÁSI IGAZOLÁS KIADÁSA MELLETT.
Tel./fax: (62) 311-125, 06-20/459-9913, www.ereco.hu

HASZNOSAT A HASZONTALANBÓL!

Függöny Szalon
Kezdjük a függönytartónál...

Nálunk MINDIG 1990 Ft

a 120 cm-es méretű

Figyelje hirdetéseinket, mi Önnek kedvezünk.

6727 Szeged, Algyői út 31.
Nyitva tartás: h.-p.: 10-18, szo.: 9-13
Tel./fax: (62) 462-891 • (30) 958-6592
www.fantazialuggony.hu

Ha számít, hogy szép...

DÉLÉPTEK

Szeged, Budapesti út 8. • Tel.: 62/542-956 • Fax: 62/542-955

Újabb akció!

A DÉLÉPTEK Házépítők Boltjában
2006. október 24-től november 17-ig

• **VELUX** tetőablak vásárlása esetén a 20%-os engedményen kívül ablakonként külön hőszigetelő egységcsomagot adunk **50%-os engedménnyel.**

VELUX

TETŐTERI ABLAKOK

• nagy engedmény a jó minőségű **CREATON** tetőcserépcsaládnál
alapserepekre 30%
idomcserepekre 20%

CREATON
A TETŐCSERÉP

DÉLÉPTEK Kft.
Házépítők Boltja

Szeged, Budapesti út 8. Tel.: 62/542-956
Fax: 62/542-955 • www.deleptek.hu • deleptek@deleptek.hu
Nyitva: h.-p.: 8-16 óráig, szo.: 8-13 óráig.